

Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі»

Белгородський університет кооперації, економіки і права (Росія)

Білоруський торгово-економічний університет
споживчої кооперації (м. Гомель, Білорусія)

ІНСТИТУЦІЙНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ

*Збірник наукових праць
за матеріалами IV міжнародної
науково-практичної інтернет-конференції*

(м. Полтава, 4–5 квітня 2012 р.)

**ПОЛТАВА
ПУЕТ
2012**

Хоча ринковий і ресурсний підходи істотно відрізняються трактуванням набору конкурентних переваг організації, використовуваними методами і засобами формування її конкурентної стратегії, симбіоз їх положень на практиці спроможний забезпечити формування гнучкої й високоефективної системи управління, вказати на сучасний стратегічний горизонт розвитку спілки та сприяти одержанню нею найкращих результатів.

Література

1. Мазаракі А. А. Економіка торговельного підприємства : [підручник] / А. А. Мазаракі, Н. М. Ушакова, Л. О. Лігоненко. – К. : Хрещатик, 1999. – 800 с.
2. Осадник В. Значение интеграции рыночного и ресурсного подходов для стратегического управления предприятием / В. Осадник // Проблемы теории и практики управления. – 2001. – № 4. – С. 80–86.
3. Роли Э. Управление как фактор стратегического успеха / Э. Роли // Проблемы теории и практики управления. – 1995. – № 6. – С. 102–107.

ДЕРЖАВА ЯК РЕГУЛЯТОР РОЗВИТКУ АКЦІОНЕРНОГО СЕКТОРА ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

В. О. Шаповалов, асистент

Вищий навчальний заклад Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» м. Полтава

В умовах поглиблення процесів глобалізації особливої актуальності набуває проблема підвищення конкурентоспроможності національної економіки. Її вирішення лежить на шляху активізації інноваційно-інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання. Важливу роль в цьому процесі відіграє акціонерний сектор. Економічне зростання національної економіки безпосередньо залежить від стану акціонерного сектора в цілому і діяльності його суб'єктів, оскільки саме він здатний швидко концентрувати фінансові ресурси, що необхідні для удосконалення структури виробництва та підвищення конкурентоспроможності національної економіки.

Незважаючи на певні позитивні зміни, підприємства акціонерного сектора України переважно перебувають в критичному стані. Свідченням того є низький рівень конкурентоспроможності продукції, спрацьованість та технічна застарілість основного капіталу, значна кількість збиткових акціонерних товариств. Наявне макросередовище та нормативно-правова база, недієвість внутрішніх інструментів корпоративного управління, нерозвиненість фондового ринку недостатньо сприяють нагромадженню акціонерного капіталу, що не створює умо-

ви для більшості акціонерних товариств України ефективно здійснювати господарську діяльність.

Подальший розвиток національної економіки України залежить від адекватної системи державного регулювання, яка формує економічні, правові й соціальні передумови, що необхідні для залучення інвестиційних ресурсів в діяльність акціонерних товариств. Оптимальне поєднання ринкових і державних регуляторів дає можливість реалізувати економічний потенціал акціонерного сектора України, недостатній розвиток якого стримує інвестиційні процеси, гальмує структурну перебудову національної економіки.

Функціонування сучасного акціонерного сектора, що являє собою складну системно-структурну цілісність з численними внутрішніми та зовнішніми зв'язками, визначається економічним механізмом координації акціонерних відносин (ЕМКАВ), в якому органічно поєднуються економічні та інституційні компоненти, оптимально взаємодіють ринкові та державні регулятори.

Економічна складова ЕМКАВ пов'язана, в першу чергу з функціонуванням ринку акцій і ґрунтується на суто ринкових засадах. Ринок акцій є тим об'єктивним механізмом, яким забезпечується внутрішня інституційна та функціональна цілісність акціонерного сектора та ринкової системи відносин. Інституційний механізм – це особлива структурна складова ЕМКАВ, що забезпечує створення та дотримання норм і правил взаємодії різних суб'єктів акціонерного сектора з метою реалізації їх економічних можливостей та стабілізації внутрішнього середовища акціонерного сектора.

Держава відіграє активну роль в забезпеченні ефективно діючого механізму координації, і як безпосередній учасник акціонерних відносин, і як зовнішній регулятор через відповідну державну політику в сфері акціонерних відносин шляхом: досягнення балансу інтересів суб'єктів акціонерних відносин; забезпечення економічної безпеки акціонерного сектора; забезпечення ефективного функціонування акціонерного капіталу.

Для підвищення стійкості акціонерного сектора національної економіки України до зовнішніх і внутрішніх загроз, забезпечення його ефективного функціонування, створення умов для економічної реалізації акціонерної власності, необхідно впровадити дієву державну політику у цій сфері економічних відносин, яка базується на чітких цілях та завданнях, враховує необхідність ліквідації проблемних явищ та унеможливлення їх повторення в майбутньому.

З урахуванням досвіду глобальної фінансової кризи, виходячи із сучасного стану акціонерного сектора та усвідомлення його місця та ролі в національній економіці, необхідно впроваджувати нову концеп-

туальну модель державної політики розвитку акціонерного сектора (ДІПАС) України, яка ґрунтується на таких засадах:

- сприяння держави мобілізації усіх можливих інвестиційних ресурсів для забезпечення підтримки економічного розвитку;
- збалансованість розвитку на макrorівні через систему державного прогнозування та стимулювання необхідних напрямів фінансисних потоків, перехід до антициклічної моделі розвитку;
- реформування системи державного регулювання та нагляду за розвитком акціонерних відносин;
- посилення системи державного захисту інвесторів, рівня прозорості учасників акціонерних відносин та фінансової грамотності населення.

ТЕОРЕТИЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ СУТНОСТІ ПОНЯТТЯ «ПРОДОВОЛЬЧА БЕЗПЕКА»

А. Ф. Шевченко, д.е.н., професор;

ІНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки та торгівлі»

О. М. Шевченко, к.е.н., доцент

Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка

Продовольча безпека в науковій літературі та в економічній політиці держави розглядається як важлива складова економічної безпеки. Остання виступає основою національної безпеки, її системоутворюючим елементом, вона пов'язує національну безпеку з незалежністю держави і є фундаментом цієї незалежності.

Вважається, що вперше поняття «продовольча безпека» запроваджено в 70-ті роки ХХ ст., яке постійно змінювалося. Спочатку головним у визначенні «продовольчої безпеки» були обсяг і стабільність постачання харчів. У 80-ті роки до цього визначення було додано ще два поняття: доступ до всіх людей весь час і достатність продуктів для активного та здорового життя. У 1996 р. на Всесвітньому Продовольчому Саміті було визначено, що продовольча безпека – це коли людина постійно має доступ до достатніх, безпечних та корисних продуктів, які забезпечують її потреби і харчові преференції для активного і здорового життя.

Аналіз наукової літератури, державних документів з зазначеної проблеми свідчить, що поняття «продовольча безпека» і в даний час трактується по різному.

Так, дослідники А. Алтухов, В. Вермель, А. Гордєєв під продовольчою безпекою розуміють стан продовольчої незалежності, або здатність агропромислового комплексу самостійно забезпечувати вироб-